

ГЛАВА 10 “ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ”

1. КРАТКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ГЛАВАТА

Данъчното облагане в ЕС е хармонизирано в областта на косвените данъци – ДДС и акцизи, за разлика от прякото облагане, където към момента обект на хармонизация е само облагането на трансграничната дейност на предприятията.

Данък добавена стойност

Данък добавена стойност е въведен в Общността през 1967 г. През 1977 г. този данък се хармонизира с Директива 77/388/ЕЕС (Шеста директива), която регламентира основните принципи, правила и дефиниции при облагането с ДДС. ДДС е многофазен косвен данък. Той е всообщ данък на потреблението, който се начислява на всеки етап от производството и разпределението на стоки и услуги. Направените изменения през 1991 и 1992 (Директива 91/680/ЕЕС и 92/111/ЕЕС) се отнасят до премахването на граничния и митническият контрол между държавите членки на ЕС и в тази връзка се въвежда преходен режим за облагане на доставките в Общността. Преходният режим предвижда за физическите лица облагането да се извършва при спазване на принципа на произхода на стоката или услугата. Запазва се и облагането при спазване на принципа на местоназначение на стоките за данъчно задължените лица. Премахването на контрола на границите е свързано и с необходимостта от хармонизиране в определена степен на ставката на данъка в отделните държави членки (Директива на Съвета 92/77/ЕЕС). Директивата постановява, че от 1 януари 1993 г. основната ставка не може да бъде по-малка от 15%. Страните-членки обаче получават правото да въведат по-ниски ставки, равни или по-високи от 5%, за доставки на стоки и услуги по приложен списък. През 2000 Европейската комисия разработва нова стратегия с цел подобряване на функционирането на ДДС в контекста на единния вътрешен пазар на Общността (СОМ(2000) 348). Тази дългосрочна стратегия обхваща четири основни направления: опростяване, модернизиране, еднаквост в прилагането на съществуващите разпоредби и подобряване на административното сътрудничество. През 2006 г. е приета директива 2006/112/ЕС, която кодифицира законодателството на ЕО в областта на ДДС.

Акцизи

В областта на акцизите *acquis* съдържа хармонизирано законодателство по отношение на енергийните продукти и електрическата енергия, тютюневите изделия и алкохола и алкохолните напитки.

Правото на Общността в областта на акцизите регламентира:

- Хармонизирана структура на акциза /дефиниции на видовете акцизни стоки, случаи на освобождаване от акциз при потребление на акцизни стоки за освободени от акциз цели/;
- Минимален размер на акцизната ставка за всяка една отделна група продукти. Държавите членки могат да прилагат акцизни ставки не по-ниски от посочените минимални;

- Производството, движението, складирането и контрола на акцизните стоки под режим *отложено плащане на акциз и с платен акциз*.

Основен принцип е принципът на облагане с акциз в държавата членка по местоназначение на акцизните стоки.

Пряко облагане

Хармонизиране на законодателството в областта на прякото облагане *засяга* главно някои аспекти на корпоративното облагане и облагането на капитала. Създават се облекчения при данъчното третиране на дружества от различни държави-членки при сливане, разделяне, прехвърляне на активи и замяна акции, както и при разпределението на дивиденди и изплащането на авторски и лицензионни възнаграждения между свързани дружества. Въвежда се изискване за предаване на информацията относно доходите под формата на лихвени плащания от държавата на лицето, което изплаща лихвения доход на държавата на лицето, което получава лихвения доход. Целта е създаване на условия за свободно движение на капитали чрез премахване на данъчните бариери пред дейността на мултинационалните компании от държави-членки.

Административно сътрудничество и взаимно подпомагане

Взаимното подпомагане между данъчните администрации на страните-членки е важна черта на административното сътрудничество в рамките на вътрешния пазар. Европейското законодателство в тази област предвижда инструменти за борба с данъчните измами и заобикаляне на закона, както и позволява на страните-членки да събират информацията по проблеми на данъчното облагане от другите страни-членки чрез обмяна на информацията по автоматичен начин и по молба.

2. ПОЕТИ АНГАЖИМЕНТИ ОТ БЪЛГАРСКА СТРАНА

По законодателството на ЕО

Приема достиженията на правото на Общността по глава 10 „Данъчна политика“ и го прилага от 01.01.2007г. с изключение на случаите, в които са предоставени преходни периоди и дерогации.

Акцизи:

В съответствие с договорените преходни периоди Република България е предоставила на ЕК Програма за постепенното повишаване на акцизните ставки до достигане на минималните нива на облагане за Общността

В зависимост от възможностите на бюджета акцизните ставки ще се прилагат не по-късно от посочените дати в Програмата както следва:

- Не по-късно от 01.01.2009 г.
 - 660 лв. за 1000 л безоловен бензин
 - 565 лв. за 1000 л газьол и керосин, използвани като моторно гориво
 - 0.50 лв. за гигаджаул топлотворна способност за въглища и кокс, използвани за централно отопление и 0.60 лв. за гигаджаул за други цели
 - 1.40 лв. за мегаватчас електрическа енергия

- Не по-късно от 01.01.2010 г.
 - 685 лв. за 1000 л безоловен бензин
 - 600 лв. за 1000 л газьол и керосин, използвани като моторно гориво
 - 0.60 лв. за гигаджаул топлотворна способност за въглища и кокс, използвани за централно отопление
 - 2.00 лв. за мегаватчас електрическа енергия
 - 62.50 % върху продажната цена на най-продаваната ценова категория цигари, но не по-малко от 125.19 лв. за 1000 къса
- Не по-късно от 01.01.2011 г.
 - 710 лв. за 1000 л безоловен бензин
 - 615 лв. за 1000 л газьол и керосин, използвани като моторно гориво
- Не по-късно от 01.01.2012 г.
 - 630 лв. за 1000 л газьол и керосин, използвани като моторно гориво
- Не по-късно от 01.01.2013 г.
 - 645 лв. за 1000 л газьол и керосин, използвани като моторно гориво

Пряко облагане:

Поетите ангажименти в областта на прякото облагане са:

- данъчната ставка върху плащанията на лихви и авторски и лицензионни възнаграждения, извършвани към свързано дружество от друга държава-членка или към място на стопанска дейност свързано с дружество от държава-членка, намиращо се в друга държава-членка да не надвишава 10% до 31.12.2010г. и да не надвишава 5% за следващите години до 31.12.2014г.
- съгласно Кодекса за поведение при данъчно облагане на юридическите лица Република България е поела политически ангажимент за въздържане от въвеждане в данъчната си система на т.нар. „вредни данъчни мерки”, които осигуряват значително по-ниско ниво на ефективно данъчно облагане и които са елемент на вредната данъчна конкуренция. България се задължава да ревизира и промени своето данъчно законодателство и практика съгласно принципите на Кодекса.

Изграждане и развитие на административния капацитет:

Поети ангажименти по изграждане и развитие на административния капацитет

- Създаване на Национална агенция за приходите (НАП)
- Подобряване контрола върху спазването на данъчното законодателство - Усъвършенстване на функция “Ревизии” и въвеждане на компютъризирана система
- Обучение на ръководителите на екипи за извършване на международни ревизии
- Създаване на Звено за разследване на данъчни измами и разработване на методи за разкриване и предотвратяване на данъчни измами
- Подобряване процеса на възстановяване на ДДС
- Подобряване събираемостта на публичните приходи
- Ефективно обслужване на данъкоплатците с цел повишаване доброволното изпълнение на данъчните задължения.

- Редовно предоставяне на консултантски услуги.
- Развитие на човешките ресурси и План за квалификация и израстване в кариерата на данъчните служители в данъчната/приходната администрация.
- Разработване и прилагане на Етичен кодекс.
- Развитие на информационните технологии и разработване и внедряване на Интегрирана информационна система
- Административно сътрудничество и обмен на информация с данъчните администрации на страните-членки на Европейския съюз
- Изграждане на институционален капацитет за създаване на Национален учебен център
- Изграждане на кол-център
- Създаване на капацитет за извършване на електронни ревизии
- Подобряване и разширяване на електронните услуги, предоставяни на данъкоплатците от приходната администрация

3. ДОГОВОРЕНИ ПРЕХОДНИ ПЕРИОДИ И ДЕРОГАЦИИ

ДДС

В областта на ДДС са предоставени две дерогации:

- България може да освободи от ДДС данъчно задължените лица, чийто годишен оборот е по-малък от еквивалента в национална валута на 25 600 EUR (50 000 лв.). Изискването на ЕС е за не повече от 5000 € /чл.24 от директива 77/388/ЕЕС/.
- Международният транспорт на пътници да продължи да се третира като облагаема доставка със ставка нула съгласно чл.28 (3)(б) и Приложение F 17 от директива на Съвета 77/388/ЕИО. Тази дерогация ще се прилага до изпълнение на условията по чл.28 (4) от директивата, т.е. докато Съветът не вземе единодушно решение за премахването на всички съществуващи дерогации .

Акцизи

В областта на акцизите са предоставени една дерогация и четири преходни периода както следва:

1. Дерогация за прилагане на намалена ставка върху домашната ракия

Чрез дерогация от чл. 22, параграф 1 България може да прилага намалена акцизна ставка, не по-ниска от 50 % от основната национална акцизна ставка върху етиловия алкохол, произведен в обекти за дестилиране, които годишно произвеждат повече от 10 хектолитра етилов алкохол от плодове, произведени от физическите лица. Прилагането на намалената ставка се ограничава до 30 литра плодови спиртни напитки годишно за домакинство, предназначени изключително за тяхно потребление.

2. Преходни периоди

2.1 за достигане на общия минимален акциз върху цигарите

Чрез дерогация от член 2, параграф 1 от Директива 92/79/ЕИО, България може да отложи прилагането на общия минимален акциз върху продажната цена на дребно (включваща всички данъци) за цигарите от най-търсената ценова категория **до 31 декември 2009 г.**, при условие, че през този период България постепенно хармонизира акцизните си ставки с общия минимален акциз, предвиден в директивата.

Без да се засягат разпоредбите на член 8 от Директива 92/12/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1992 г. относно общите условия за стоките, които се облагат с акциз и складирането, движението и контрола на такива стоки, и след като уведомят Комисията, държавите-членки могат, докато се прилага горепосочения преходен период, да поддържат същите количествени ограничения за цигари, които могат да бъдат внесени на техните територии от България без допълнително заплащане на акциз, каквито ограничения се прилагат за внос от трети страни. Държавите-членки, които се възползват от тази възможност, могат да извършват необходимите проверки, при условие че тези проверки не засягат правилното функциониране на вътрешния пазар.

2.2. за достигане на минималния акциз върху горивата

Чрез дерогация от член 7 от Директива 2003/96/ЕО, България може да прилага следните преходни периоди:

2.2.1. до 1 януари 2011 г. за безоловния бензин, използван като моторно гориво, с минималното ниво от EUR 359 на 1 000 литра като от 1 януари 2008 г. ефективната данъчна ставка, прилагана към безоловния бензин, използван като моторно гориво, не трябва да бъде по-ниска от EUR 323 на 1 000 литра;

2.2.2. до 1 януари 2010 г. за газьола и на керосина, използвани като моторно гориво, с минималното ниво от EUR 302 на 1 000 литра и **до 1 януари 2013 г.** да достигне минималното ниво от EUR 330 на 1 000 литра като от 1 януари 2008 г., ефективната данъчна ставка, прилагана към газьола и керосина, използвани като моторно гориво, не трябва да бъде по-ниска от EUR 274 на 1 000 литра.

2.3. за достигане на минималния акциз върху въглищата и кокса

Чрез дерогация от член 9 от Директива 2003/96/ЕО, България може да прилага следните преходни периоди:

2.3.1. до 1 януари 2010 г. за въглищата и кокса, използвани за централно отопление, с минималното ниво на данъчното облагане за стопански цели от EUR 0.15 за гигаджаул и за други цели от EUR 0.30 за гигаджаул

2.3.2. до 1 януари 2009 г. за въглищата и кокса, използвани за цели, различни от централно отопление, с минималното ниво на данъчно облагане за стопански цели от EUR 0.15 за гигаджаул и за други цели от EUR 0.30 за гигаджаул

От 1 януари 2007 г. ефективната данъчна ставка, прилагана към тези енергийни продукти, не трябва да бъде по-ниска от 50% от съответната минимална ставка в Общността.

2.4. за достигане на минималния акциз върху електрическата енергия

Чрез дерогация от член 10 от Директива 2003/96/ЕО, България може да прилага преходен период до 1 януари 2010 г., за електрическата енергия с минималното ниво на облагане за стопански цели от EUR 0.5 за мегаватчас и за други цели от EUR 1 за мегаватчас

Ефективната данъчна ставка, прилагана към електрическата енергия, не трябва да бъде по-ниска от 50% от съответната минимална ставка в Общността.

Пряко облагане

В областта на прякото облагане е предоставен преходен период до 31.12.2014 г. за неприлагане на чл.1 на Директива 2003/49/ЕО от 3 юни 2003г. относно общата система на облагане на лихвени и авторски и лицензионни възнаграждения между свързани компании от различни държави-членки. По време на преходния период България ще има право да налага 10% данък при източника върху авторските и лицензионни възнаграждения за първите четири години и 5% за останалите.